440Clàssica&Jazz | Oriol Pérez Treviño | Actualitzat el 11/02/2019 a les 12:40

Una estrena de veritat

Crònica d'Oriol Pérez Treviño sobre l'estrena de 'L'enigma di Lea' al Liceu



Estrena de 'L'enigma di Lea' al Liceu | A. Bofill - Gran Teatre del Liceu

Benet Casablancas: *L'enigma di Lea*. Text de **Rafael Argullol**. **Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu**. Direcció musical: **Josep Pons**. Direcció d'escena: Carme Portaceli. Escenografia: Paco Azorín. **Allison Cook** (Lea); **José Antonio López** (Ram); **Sara Blanch** (Primera dama de la frontera); **Anaïs Masllorens** (Segona dama de la frontera); **Marta Infante** (Tercera dama de la frontera); **Sonia de Munck** (Millebocche); **Felipe Bou** (Milleocchi); **Xavier Sabata** (Dr. Schicksal); **David Alegret** (Michele); **Antonio Lozano** (Lorenzo); **Juan Noval-Moro** (Augusto).
Gran Teatre del Liceu, 10 de febrer de 2019

Vivim en l'imperi de la immediatesa, la utilitat i el pragmatisme. Els efectes són devastadors i, així, els programadors musicals semblen oprimits a totes hores per la dictadura, a voltes invisible, de la rendibilitat i l'eficiència econòmiques. Com a conseqüència, a voltes obliden o han de deixar en un segon pla el que és veritablement necessari i propi de la funció pública.

L'òpera, malauradament, tampoc no se n'escapa. Així, el Gran Teatre del Liceu, fora d'alguna programació puntual, sembla haver oblidat la programació ja no només de la creació operística contemporània, sinó del mateix present. Aquest no és el lloc més adient per fer un memoràndum de les grans absències de les programacions perquè, precisament, ens hem de referir a un moment de gran felicitat en la història del teatre dels darrers anys: l'estrena mundial de *L'enigma di Lea*, del compositor sabadellenc **Benet Casablancas**.

Partint d'un text de **Rafael Argullol**, els espectadors hem assistit a una veritable filigrana

operística en què, en absolut, ens ha semblat que fos la primera incursió en el gènere per part de **Casablancas**. Ja s'ha debatut moltes vegades sobre la capacitat de saber compaginar la creació orquestral o instrumental amb la del món de l'òpera, però tot i que en el catàleg del sabadellenc no hi havíem localitzat encara cap òpera, el cert és que *L'enigma* es mou amb un coneixement del gènere admirable.

Diguem-ho ràpid: *L'enigma* és una òpera de veritat. Si bé és cert que l'interessantíssim i ric text d'**Argullol** ens mena més a un llibret d'idees i reflexió que no a unes possibilitats de naturalesa dramàtica i/o dramatúrgica, no és menys cert que l'escriptor barceloní ha sabut proporcionar un llibret que s'ajusta com anell al dit a la voluntat expressiva de **Casabalancas**.

Més enllà de la multitud de referències estètiques i/o estilístiques en el llenguatge de *L'enigma di Lea* que bé podríem definir com una incursió en la sempre problemàtica relació entre text i música, l'aposta pel sensualisme orquestral (l'*Interludi* de la tercera part és de pell de gallina), la filiació provinent, d'una manera o altra, de l'anomenada segona escola de Viena, passada pel sedàs del refinament tan característic del **Benet Casablancas** dels darrers anys i un tractament a consciència de l'escriptura vocal, l'important és el missatge que traspua i que se'ns ha llegat amb aquesta obra.

Unes línies més amunt dèiem que aquests són temps d'immediatesa. I hi afegim que van lligats a la superficialitat pròpia d'una societat adolescent, per dir-ho amb els termes del malaguanyat antropòleg **Lluís Duch**. Diem això perquè, certament, el sotasignant vol deixar constància que li és molt difícil realitzar un judici clar i diàfan sobre aquesta òpera. Encara. Podem quedar-nos només amb els temes referents a la interpretació, equilibrada, meritòria de la mà d'un equip vocal, coral i orquestral ben unit per **Josep Pons**, un dels màxims hermeneutes de l'obra de **Casablancas**. Podem aplaudir la preciosíssima escenografia de Paco Azorín i el bon treball de Carme Portaceli malgrat la quietud reflexiva que imposa el text d'Argullol. Però la qüestió que hi ha darrere *L'enigma di Lea*, almenys per al sotasignant, segueix encara sense resposta perquè, certament, un té la sensació d'haver assistit a alguna cosa més que a l'estrena d'una òpera contemporània; a haver estat submergit durant els cent minuts llargs de durada a un poderós encontre amb la potència del mite i de les seves possibilitats de lectura, interpretació i integració.

Frases com l'emesa pel cor d'espectadors ('*Les nostres existències són vulgars (...) i no hem d'atiar la vana sospita que una vida d'un altre tipus hauria pogut ser possible (...)*') menen cap a un despertar que s'ajusta, indubtablement, a la tradició romàntica segons la qual l'obra d'art és per ella mateixa revolucionària, ja que ens insta a una modificació de la consciència. Certament, vam entrar al Liceu d'una manera i en vam sortir d'una altra. El que es va moure, hores després d'haver-ho experimentat, encara roman en una fase d'impossibilitat de definició amb les paraules. Indubtablement em manca una segona audició. Aquesta manca o necessitat d'una segona audició és el senyal inequívoc que *L'enigma* ha estat una estrena de les de veritat. Com feia anys que no vèiem al Liceu. *Bravo*!